

ROMANIA NOUA

Abonament: 12 lei
Căsuța poștală: 26
Telefon: 51

ORGAN OFICIAL AL GUVERNULUI ROMÂNIA

Abonament: 12 lei
Căsuța poștală: 26
Telefon: 51

Director: Dr. ONISFOR BRIBU

Începe în fiecare zi de lucru

Prim-Redactor: Dr. ION MATHIU

Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările

GLOSE

Înlocuind parca precipitarea evenimentelor mari, istorice, cutremurătoare nu a venit mai amănunțit de repede ca astăzi.

Armata bulgărească învinsă, destrămată, bolșevizată... Sofia ocupată... Tarul Ferdinand părăsindu-și tronul și țara... Germania democratizată având un ministru socialist... Austro-Ungaria și Germania cerând pace pe baza președintelui Wilson... dar cine reale să le mai înșire?

Nu este oare un vis, nu o povestă amăgitoare, le trăim oare adevărat, ori sânsăm în lumea închipuirii?

Și toate acestea într-o săptămână, în zece-o cincisprezece zile, una după alta, ca mai deșchirări electrice care se urmează repede, curățind atmosfera. Capul ni se învârtiște parcă și mintea nu poate lucra să le cuprindă, să le urmeze pe toate.

Și totuși, adevărat.

Starea pe loc, stăgănca exasperantă s'a isprăvit și decisivă războiului se conturează.

Ex Oriente lux.

S'a adevărat ceea ce s'a susținut de atâtea ori că Orientul va fi *fronul* deciziilor. Dacă aliații ar fi tipice această mai curând... Dacă n'ar fi lăsat pe rând să cadă Serbia, Suedia, Turcia și Bulgaria, să cadă România... Dacă... Dar la ce bun recerșările, la ce „admirarea părenților de rău“? Cu o singură lovitură de sabie, de o cavalerescă vitejie, generalul Franchet d'Espèray a tăiat nodul gordian al situației, despiciând în două li-nile armatei bulgărești și aducând marea decizie. Trei divizii, două franceze și una sârbească, puse în acțiune la locul potrivit și în momentul psihologic, au făcut ceea ce n'au putut să savășească aiurea sute de divizii și milioane de luptători. *Parvo se periclit.*

Totul a fost numai de a limita formula nemtească, aceea de a se lăsa în punctul rezistenței celei mai slabe sau, cum spune zicătoarea noastră populară, de a rupe ață în lei-ni mai supțire. De neamănăta ori germanii au aplicat cu succes această formulă. Într-o Belgia, apoi în Rusia, în Serbia, în România, în Italia și în Franța. Și dacă totuși anulul minunat, n'au lăsat victoria, de sigur vinu-ni a fost a lor, ci a situației. O rețetă împănărată poate cu această lăcătă să respingă și să lărgască li-nia ei de încredere, dar nu poate să o ropă aproape niciodată. *Ex cunctis insă la prima lovitură îndată ce dușmanul descoperă punctul ei de slăbiciune și locește.*

Cine ar fi crezut că acest punct de slăbiciune va fi tocmai în armata bulgară? Câte nu s'a scris despre demoralizarea austriacă, despre înmăcelarea turcească, despre sufocările europile ale Germaniei. Despre Bulgaria însă nu auzim nimic. Acest popor ruc, dar robust și îndesat, pare că suferă mai puțin ca oricare altul de boala modernă a nervilor...

Niciodată, nu s'a văzut un proces de disoluțiune atât de repede ca în armata bulgărească. Oștile țării ruse au avut nevoie de vre-o 8-10 luni, armata cehă nu s'a atomizat în tot atâtea zile, și dacă oștile rusești au avut întâi nevoie de justificarea falsă a fraucărilor de libertate și *sansopredelenie*, spre a ajunge la trădare și auto-demobilizare, diviziile bulgărești au procedat cu o repunție mai practică și au învins. Deosebirea de sigur nu este întru-nimă în diferența de proporți între cele două armate, ci în structura sufletescă, deosebită, în caracterul fiecărui popor.

Rusul vizitor și mistic, generos și incoerent, bulgarul ruc și practic, materialist și treaz îată două contraste cari totuși s'au întâlnit în neclăgust de refuz de a lupta mai de departe.

Nu este oare caracteristică ca amănunțita poveste cari au făcut cele dintâi aceste gest de indisciplina militară și cetățenească sunt de rasă slavă?

S'a în oare rasa de vină? Nu cred. Nu rasa, ci gradul de cultură și conștiință este care unește și explică cele două cazuri de pacifism pretimpuri. Popoarele Francei, Angliei și Germaniei sânt niște cari arată că de parte de a slăbi rezistența și victoriile războinice, cultura, adică cultura, le exalta și că victoia atârna nu de vitoria fizică, ci de sănătatea morală a popoarelor.

Această victorie amna, abia acum pare a se contura. El, nu este încă complet și poate să mai consume un timp oarecare. Dar tinjira de până

acuma a încetat. Dintr-o baltă stăgănată mersul lucrurilor a intrat în mîșcarea apelor curgătoare cari prin mii de colțuri merg totuși spre o țintă. Nu sântem încă decât poate la începutul evenimentelor decisive. Altele și altele vor trebui să mai vie ca să completeze tabloul din care se va încheșa, bucată cu bucată, aspectul viitorului.

O lume întreagă, veche și încremenită, care părea vecinică în imutabilitatea ei troznite azi în închețuri. Nimic nu mai e stabil și întacabil. Sisteme și principii, ieri încă măndre și intangibile, azi sânt parate. Germania punkierilor are un ministru socialist, Dardanelele se deschid și Austria, măcar ea, fără Ungaria, vorbește de *sansopredelenie* și primește condițiunile lui Wilson. Alături vechi se dărâmă sau se clădă. State cari se consideră ca o necesitate pentru Europa de mâine se dovedesc a fi o inutilitate prințioasă pentru Europa de ieri chiar. Cine a spus căsunt State cari dacă nu ar exista ar trebui inventate?

A trecut timpul când Statele se creau printre voi și stăina, se inventau la vreau congres oarecare, se compunau ca un necunoscut fără viață alpin și bucată de alta. Statele do-azi sânt organisme cari se nasc și nu, mai pot fi pascote de mîntea diplomaților.

Și ele vor trăi sau vor muri independent de voința congreselor, a scopurilor de război și a programelor de pace.

Germanii din Austria

cer înșis sansopredelenia

Federalizare ori dezmembrare?

În fața noilor evenimente este de cel mai mare interes a vedea cum germanii din Austria propriu zisă se declară și ei pentru *sansopredelenie* (întrebul popoarelor de a dispune de soarta lor).

Această mițiune este primul pas spre federalizarea Austriei și ceace e și mai important — ea admite și posibilitatea dezmembrării ei în cazul când propunerea de federalizare nu ar fi primită de slavii din Austria.

Îată textul acestei istorice declarațiuni date de partidul socialist german austriac la care e vorba să se adunare și partidele burghize din Parlamentul austriac.

„Reprezentanții muncitorilor germani din Austria recunosc dreptul națiunii slave și a celei latine din Austria să hotărască ele înșle de soarta lor și reclamă acest drept și pentru națiunea germană din Austria. Recunoscem dreptul națiunii slave de a forma propriile lor state naționale, dar respingem necesitațiunile și pentru latini o încorporare a unor teritorii germane la acele state naționale.“

„Ceram cu toate teritoriile germane din Austria să fie unite într-un singur stat german-austriac, care își va regăsi relațiile cu celelalte națiuni din Austria și cu imperiul german după propriile trebuiri.“

„Suntem gata să tratăm cu reprezentanții poporului ceh și al polii al slavilor din Sud pe această bază, asupra transformării Austriei într-o federație de comunități naționale libere. Dacă reprezentanții națiunii slave resping aceste tratative desăvârșite cu poporul german din Austria se va optine ca toate mijloacele de slăbire în Stat să se situeze în Stat a celor părți să se hotărască peste capul lui de guvern sau as subia voinții cetățierilor. Poftă de orice încercare de acest fel poporul german va avea dreptul său neînșipădit de a hotărî el înșis de soarta sa și de a apăra acest drept cu toate mijloacele.“

Dobrogea se evacuează

49 telegramă din Enși anunșă că trupele străine evacuează Dobrogea

Răspunsul lui Wilson

Berlin. — În cercurile politice s'a crede, că Wilson va răspunde la nota de pace în câteva zile.

Demisia ministrului de război german

Berlin, 27 Sept. — Ministrul de război von Stein și-a înaintat demisia care i-a fost primită.

Răspunsul lui Wilson în cererea de pace a Puterilor Centrale

Răspunsul Americii la nota germană

Washington 27 Sept. — Secretarul de stat Lansing a remis consulului elvețian răspunsul american la nota de pace germană.

În sensul acestui răspuns președintele Statelor Unite nu poate primi și nici propune Aliaților săi acea armistițiu câtă vreme Puterile Centrale nu împărtășesc punctele de vedere ale înțelegerii, și nu poate intra nici în discuție cu Puterile Centrale câtă vreme mai e picior de soldat german pe pământ străin. Președintele Wilson cere deci evacuarea teritoriilor ocupate de armatele austro-germane ca o dovadă neîndoielnică despre intențiile sincere ale Austro-Germaniei de a încheia pacea.

În sfârșit președintele mai găsește că este foarte important ca propunerea de pace să exprime nu numai intențiunile actualilor guvernanți ai Germaniei ci și ale tuturor factorilor vieții publice germane.

Impresia ce se desface din răspunsul președintelui Wilson e că deși refuză să intre în tratative cu Puterile Centrale, el nu este intransigent și ar primi să negocieze în anumite condițiuni.

Este deci ca puțință ca schimbul de note să mai continue.

Execuțiunea armistițiului

Sofia. — Colonelul Trenson s'a declarat mulțumit de execuțiunea punctuală, prin guvernul bulgar, a clauzelor exprimate în convenția armistițiului.

Prințul conștin de prizonierii aparținând statelor aliate a plecat Joi din Bulgaria.

Declarațiunea a d-lui Malinoff

În ședința Săbăniei dela 4 Oct. primul ministru d Malinoff a declarat următoarele: Cunoaștem cu toți gravitatea catastrofei care a lovit patria noastră și plângem nenorocirea aceasta. Dar ceea ce s'a întâmplat s'a întâmplat, și acum e datoria noastră de a ține socotala de prezent și de a gândi la viitor pentru a se repara urmările catastrofei naționale pe cât oare puțință.

Presă bulgară despre pacea generală

Ziarul „Mir“ organul partidului național de sub șefia lui Gheorghiu, comentând demersul de pace al Puterilor Centrale, pe baza programului formulat de Wilson zice, că, toate chestiunile trebuș delegate conform cu interesele popoarelor și nu prin compromis între guvernele statelor.

Teritoriile macedonene, cari privesc și Bulgaria nu trebuie repartizate după oarecare corință de simetrie, ci conform cu drepturile istorice și cu naționalitatea locuitorilor.

Presă Aliaților și nota austro-germană

Berlin 26 Sept. — Agenția Havas dă o notiță plină de venin, în care arată că deși nota nu e cunoscută încă oficial în Paris, poporul francez nu vrea să știe de altă pace decât de o pace prin biruință.

Lyon 24. — La înștiințarea guvernului daniez, că în urma propunerii Austriei, pune la dispoziție Haga, pentru eventualele tratative de pace, Franța a răspuns Olandei, că ea nu consimte la nici o negociațiune de pace.

Presă franceză și Dobrogea

Toute ziarele franceze cu autoritate sunt de parere, că nota de pace a Puterilor Centrale trebuie să fie respinsă de către președintele Wilson intru cât nu vor primi toate punctele din mesajul de la 8 Ianuarie.

Între altele presă cere și imediata evacuare a Dobrogei și Cadrilaterului.

Declarațiunile Ex-Tarului Ferdinand

Intr-o convorbire pe care ex-Tarul Ferdinand al Bulgariei a avut-o cu un ziarist austriac, a declarat că știrile ce se răspândesc despre rolul pe care l-a avut el în cele din urmă evenimente, sunt tendențioase și falșe.

Nauen. — Cancelarul Maximilian de Baden a comunicat consiliului de regentă polon, că în conformitate cu declarațiunea făcută de el în Reichstag, el dorește să stabilească între imperiul german și noul regat al Poloniei legături amicale în marginele dreptății.

Presă franceză și propunerile de pace

Lyon. — Presă franceză consideră în rezumat astfel propunerile Puterilor Centrale:

„Pasul făcut de Germania, Austro-Ungaria și Turcia e mărturisirea colectivă a situației extrem de serioasă în care se găsește acum.“

Acuma o lună Berlinul nu ar fi consimțit să ducă atât de departe manevrele de pace.

Acest demers însă păstrează caracterul confuz al propunerilor germane, aceasta din gândul ascuns că ar putea reuși să slăbească popoarele sau să le ajție pe unele contra altora — Germania va vedea că s'a înșelat.

Germania începe prin a cere un armistițiu — procedarea e stranie. — Scopul e să scape de înfrăgere.

Propunerile Puterilor Centrale nu menționează acceptarea celor 14 puncte din mesajul de la 8 Ianuarie, dar spune numai că Puterile Centrale ar consimți să li ia ca bază. Aceasta e o mărturisire că guvernele centrale ar avea intenția se discute aceste puncte și să le refuze, în unele amănunte sau în altele după ce au pretins că le acceptă ca punct de plecare.

Ziarele notează că declarațiunile din Reichstag ale Prințului Max von Baden sunt în câte-va puncte esențiale în formală contrazicere cu unele din cele 14 clauze, clare și fixe din mesajul de la 8 Ianuarie.

Pentru a termina, presa insistă asupra faptului că Aliații trebuie mai întâi să știe ce ce Germania și cu ce Austrie este posibil pentru ei de a negocia.

Situația în Balcani

Lyon 24. — În Balcani, Bulgarii se întorc la vedetele lor, coafarm planului stabilit. În Serbia centrală, Sărbii au ocupat „Vraja“, înfrângând rezistența austro-germană. Toți Germanii din armata 2-a bulgară împromisă cu un general comandant și atâta lui major, sau predat Aliaților.

America nu primește armistițiu

Amsterdam 26 Sept. — „Algemeen Handelsblad“ scrie din Londra: „Spiritul public în America după cât e cunoscut în Londra, nu e favorabil armistițiului.“

Prezentarea tratatelor de pace

Washington 26 Sept. — Ambasadorul Schneider a remis personal președintelui Wilson nota ce i-a fost adresată.

Eri dimineața ambasadorul Suediei a prezentat președintelui Wilson nota lui Barian, iar reprezentantul Elveției a prezentat nota germană secretarului de stat Lansing.

Paris 26 Sept. — Aviatorul Garros

oare nu de mult fugise din Germania, încă nu s'a întors dintr'un sbor de recunoaștere.

Constantinopol 26 Sept. — Ministrul de externe Dr. Solf asigură

că stădătu se va găsi o cale sigură de apropiere.

Declarațiunile Ex-Tarului Ferdinand

Intr-o convorbire pe care ex-Tarul Ferdinand al Bulgariei a avut-o cu un ziarist austriac, a declarat că știrile ce se răspândesc despre rolul pe care l-a avut el în cele din urmă evenimente, sunt tendențioase și falșe.

Nauen. — Cancelarul Maximilian de Baden

a comunicat consiliului de regentă polon, că în conformitate cu declarațiunea făcută de el în Reichstag, el dorește să stabilească între imperiul german și noul regat al Poloniei legături amicale în marginele dreptății.

Lyon. — Presă franceză consideră în rezumat

astfel propunerile Puterilor Centrale:

„Pasul făcut de Germania, Austro-Ungaria și Turcia e mărturisirea colectivă a situației extrem de serioasă în care se găsește acum.“

Acuma o lună Berlinul nu ar fi consimțit să ducă atât de departe manevrele de pace.

Acest demers însă păstrează caracterul confuz al propunerilor germane, aceasta din gândul ascuns că ar putea reuși să slăbească popoarele sau să le ajție pe unele contra altora — Germania va vedea că s'a înșelat.

Germania începe prin a cere un armistițiu — procedarea e stranie. — Scopul e să scape de înfrăgere.

Propunerile Puterilor Centrale nu menționează acceptarea celor 14 puncte din mesajul de la 8 Ianuarie, dar spune numai că Puterile Centrale ar consimți să li ia ca bază. Aceasta e o mărturisire că guvernele centrale ar avea intenția se discute aceste puncte și să le refuze, în unele amănunte sau în altele după ce au pretins că le acceptă ca punct de plecare.

Ziarele notează că declarațiunile din Reichstag ale Prințului Max von Baden sunt în câte-va puncte esențiale în formală contrazicere cu unele din cele 14 clauze, clare și fixe din mesajul de la 8 Ianuarie.

Pentru a termina, presa insistă asupra faptului că Aliații trebuie mai întâi să știe ce ce Germania și cu ce Austrie este posibil pentru ei de a negocia.

Răspunsul lui Clemenceau

Geneva. — Guvernul lui Clemenceau s'a grăbit să răspundă la propunerea de pace prezentată lui Wilson. Aceasta arată intențiunea de-a preveni răspunsul american. Este tot mai evident, că intențiunile lui Wilson numai acoperă planurile lui Clemenceau. Răspunsul guvernului francez este un refuz net finit într'un ton special caracteristic lui Clemenceau (Pester Lloyd).

Guvernul bulgar și pacea

Gazeta Președez organul lui Malinoff face următoarele declarațiuni: Poporul bulgar a primit cu cea mai sinceră aprobare principiile fixate de președintele Wilson. Căci de trei generații el luptă pentru o cauză așa de dreaptă și democratică. Ce privește unitatea sa națională, Bulgaria nu vede o deosebire între concepțiile ei și programul președintelui Wilson și mai ales la pacificarea statornică a Balcanilor în conformitate cu drepturile istorice și cu granițele etnice. Bulgaria nu aspiră la eghemonie în Balcani și nici la cucerirea de teritorii străine cum o acuză dușmanii. Bulgaria se simte mulțumită putând reuși într'un stat pe condițiunile săi risipiți și de a trăi în pace și bună înțelegere cu vecinii săi.

Contele Tisza despre situație

Budapesta. — Contele Ștefan Tisza a făcut Vineri, în ședința congresului reformatorilor, următoarele comunicări asupra situației politice externe:

Trădarea Bulgariei și situația pe frontul apusean ne-au decis ca împreună cu Germania să întreprindem demersuri pentru pace. Vom purta de grijă ca naționalităților ce trăiesc în Ungaria să li se acorde după posibilitățile autonome.

Teritoriul Austriei cucerit de Italia va rămânea Italiei. Părți din Galiciia vor reveni Poloniei noui. S'au luat toate măsurile militare la granița română așa că nu sânt de temut surprize în această parte.

Berlin. — În cercurile politice s'a crede

că Wilson va răspunde la nota de pace în câteva zile.

Demisia ministrului de război german

Berlin, 27 Sept. — Ministrul de război von Stein și-a înaintat demisia care i-a fost primită.

Ungurii despre pace

Declarațiunile contelui Karolyi
Contele Karolyi, care s'a întors dintr'o călătorie din Transilvania în Budapesta, a făcut în fața amicilor săi politici o cuvântare în care a spus: Sântem aici pentru a lăta, pentru a cere pacea, E nevoie de o acțiune grabnică și radicală.

Trebuie să obținem o pace democratică, căci numai o astfel de pace e în interesul Ungariei.

Pentru a obține asemenea pace e necesar în primul rând, ca să dispară de pe scena politica toți acei cari poartă vinu prelungirii războiului. Partidul nostru n'a vănat portofolii ministeriale, ci a luptat pentru ca poporul să participe cât mai larg la încheierea păcii. Vrem să tratăm, însă nu în dăuna celorlalte popoare.

Vrem să obținem o pace de înțelegere, alături de toți cetățenii statului ungur.

Consiliu de Coroană englez

Viena, 6. — Ziarele londoneze anunșă că s'a finit un consiliu de Coroană sub presidenția regelui la care au luat parte toți membrii cabinetului de război.

Situatia Razboiului

Comunicatul francez:

La Nord-Vest de St. Quentin trupele franceze luau in uir cu armata britanica un atac in dimineata aceasta pe un front de 10 km. Cu teata rezistenta inamicului au pastrau in pozitii puternice ale inamicului si au realizat progrese insemnate. **Fortulac Perle** si **terea Bellecourt** sunt in mainile Aliaților. Au cucerit mai la Sud **Essigny le Petit**, după aceea pădura dela Est de **Tilloy**, cota 134 și satul **Beauvois**. Sau numărat până acum **1200 prizonieri**.

Pe malul drept al **Aisnei** Francezii au luat platoul la nord-est de **Aunry** și au atins marginea de sud a **Langon**-ului fiind mai mulți prizonieri.

Frontul din Baleani: **Nauen**. Trupele de acoperire dela **vechea graniță sau retras spre Mescovat**. **Pflanzer-Baltin** se re-trage nestingherit.

Comunicatul oficial francez de azi:

Atacurile inervgnate date de câteva zile de trupele anglo-franceze la nord și la sud de St. Quentin, au silit pe Germanii la o retragere generală in această regiune. Trupele franceze ale armatei luptă azi arigerardele germane între **Somme** și **Oise** sfărâmand peste tot rezistențele locale, făcând prizonieri. La est de calea ferată **St. Quentin-Lecateau** au luat pădura **D'Etaves** și satul **Beautroix**. Mai la sud Francezii au trecut **Fonsomme** au atins **Fontaine-notre Dame** și au luat **Marecy**. Pe malul drept al **Oise**-i Francezii au cucerit **Mesieres sur Oise**.

Inaintarea lor e de... km. la vest de St. Quentin. S'au numărat **2000 prizonieri**, tunuri și mitraliere.

La nord de Arne progrese spre **Cauroy** Francezii au luat platoul **Mont-Chantain**, **Grand-Ham** și **Laneson**. Ei au trecut Aisno la nord-est de **Mont-Chantain** și au ocupat **Senue**. Mai mult de **600 prizonieri**, tunuri și mitraliere au ramas in mainile aliaților.

Dela Direcțiunea școlii eparhiale de fete

Inștițare
Inela gazete au vestit, că toate școlile se vor deschide pe ziua de 2 Octombrie.

Suntem rugați să amănăm, că in ce privește Școala eparhială de fete, ea nu se va deschide la acest termen, din pricina reparațiilor cari se fac acum la școală.

Părinții vor fi înștițuți prin gazeta noastră despre ziua deschiderii.

Convorbire cu d. Marghiloman

D-l Al. Marghiloman a făcut unui reprezentant al ziarului „Berliner Tageblatt” mai multe declarații din cari reținem următoarele:
Nu este adevărat că guvernul va demisiona. Niciodată țara nu a fost mai liniștită ca acum. Chiar și in Basarabia care era subminată, se întore toate spre bine, căci țării se impacă cu proprietarii. Ma unesc in toate chestiunile cu Regele.

In chestiunea priuntului moștenitor Regele a cerut o lună timp de eugertare. Este sigur că Regele nu vrea și nu va sustine pe Prințul moștenitor, dacă acesta nu va dovedi căsătorie sa.

Mai important decât aceasta a spus d. Marghiloman, imi pare pentru un moment chestiunea dacă in împrejurările schimbate Putea centrală sânt dispuse de a fine socotale de dorințele României. Orice concesivne ar contribui firește foarte mult și ridice buna dispozițiune in țară, să consolideze guvernul actual și să restabilească bunele raporturi între poporul german și cel românesc.

Prințul ministru a spus că este destul de tare ca să garanteze unei României liniștite și multă vreme o protecțiune sigură la graniță într-o neutralitate sinceră contra oricărei tulburări din afară mai ales contra influențelor bolșevice din Rusia și Bulgaria.

D. Marghiloman se mira de discursul secretarului de stat d. von Hintze pe care nu-l înțelege. Ca dovadă a loialității României el arată corespondențului o telegramă prin care dispune ca să se permită trecerea diviziunilor austriace cari trec din Ucraina spre Bulgaria.

In sfârșit d. Marghiloman s'a plâns de greutatea dublării geografice a Capitalii țării arătând insuficiența teatrului din Iași ca local al Parlamentului. Prințul ministru speră că va ratifica tratatul de pace in cel mult 14 zile.

Comisia Economică

Comisia Economică a Basarabiei aduce la cunoștință că nu aprobă alte exporturi decât: struguri, mere, pere prune varăce, var, piatră de var, mătură, cărbuni de lemn și oțet.

Toate aceste lucruri însă nu se vor da decât in compensații contra materiei de prima necesitate ca zahar, ferărie manufacturată etc.

Drept garanții de executare se va depune 40% din valoare până la executarea importului corespunzător, dacă aceasta nu e făcut in anticipație.

La aceste exporturi se vor plăti taxele de stat: care sunt de 15% din valoare mărfii taxă de export, și 1% pentru Direcția Generală Economică. Comisiunea fiind informată că unii speculanți încearcă a vinde permisiunile obținute aduce la cunoștință generală că ori care posesor a unei din măturile permise la export poate obține

imediat fără stăruinți sau greutăți acest permis.

Reclamațiile se vor adresa Comisiunii Economice la Comariatul General Gimnazial de fete „Dadiana” str. Chieaului Chișinău.

Teodoreanu.
Președintele Comisiunii Economice.

Înțelegerea româno-ucrainiană

Un ultim consiliu de miniștri s'a ocupat de chestiunea evacuării averii românești din Ucraina și a averii ucrainiene din România. Aseastă avere de-o valoare mare, aparține departamentelor militare române și ucrainiene.

Consiliul de miniștri ucrainian a instituit o comisiune, din care fac parte reprezentanții ministrilor de comerț, de cai de comunicație, de industrie, de aproviziunare și de externe, precum și trei juriști.

Comisia trebuie să intre in tratative cu guvernul român și să redacteze condițiile detaliate ale înțelegerii.

O pedeapsă exemplară

Preotul **Andrei Tanosef** Președintele Societății Consumatorilor din satul **Unțești** jud. B. Iti, a făcut la Comisariatul General al Basarabiei o cerere pentru a i se da petrol pe care să-l distribuie la locuitori, el, ca reprezentant al acestei societăți.

Cererea a prezentat-o personal în audiență la Domnul General, Comisarul General al Basarabiei, căruia i-a arătat că e trimis de locuitori și că in calitate de preot al lor, a găsit necesar să vie personal să ceară această înlesnire.

Comisarul General pentru a veni în ajutorul locuitorilor, a aprobat cererea preotului Tanosef pentru 2000 litri de petrol.

Acest preot însă, in loc să aducă la îndeplinire cele ce raportase domnului Comisar General spre a obține petrolul, imediat ce a obținut cei 2000 litri și vinde evreului **Hreșcu** Buchider din Chișinău, prin intermediul locuitorilor **Vasile Grău** iar acesta îl desface populației cu prețul de 12 lei 75 bani litrul.

Comisarul General aflând despre aceasta, a spus pe preot P. S. Episcop spre a hotărî din punct de vedere bisericesc și a amendat pe toți 3 delincenții cu câte 6000 (șase mii) lei pentru speculă și contravenție la ordonanța respectivă.

Manifestul Împaraului Wilhelm către armată și marină

Berlin, 7.—Împaraul **Wilhelm** a adresat armatei și marinei germane un manifest, in care se spune:

Cu admirație măndră ochii partiei sunt îndreptați asupra faptelor armatei și marinei. Vă exprim recunoștința mea și a patriei. In mijlocul luptelor celor mai grele, frontul invecinat se prăbușește. Frontul vostru este neclintit și va continua să rămăie tot astfel și in viitor. M'am decis, in înțelegere cu aliații noștri, să oferim încă odată dușmanului pacea. Suntem gata însă numai pentru o pace onorabilă. Aceasta o datorim copiilor noștri. Intre timp trebuie să ne depunem, ca și până acum, toate forțele, spre a rezista neobosiți acultului dușmanilor. Ora este gravă, dar, cu ajutorul milostiv al Domnului, ne simțim destul de tari, spre a ne apăra iubita noastră patrie. (Korrb.)

INFORMAȚIUNI

LOCALE

Dela redacție. Cereri iertare abonaților și cetitorilor noștri, că eri Miercuri, n'am putut tipări gazeta, deși celelalte gazete locale au apărut. Cauza e că lucrătorii tipografiei noastre ne-au declarat in presară, că in acord cu colegii lor dela celelalte tipografii vor ținea repaus.

Pomenirea Regelui Carol in Chișinău.— Azi Joi împlinindu-se 4 ani dela moartea Regelui Carol, garnizoana din Chișinău a ținut să comemoreze această zi însemnată in chip demn de amintirea marelui defunct.

La ceasurile 10 a. m. I. P. S. Arhiepiscop Nicodem înconjura de clerul înalt a săvârșit un parastas micșator.

A urmat apoi trecerea in revistă a trupelor postate cu drapelele in grădina catedralei.

Un public foarte numeros a luat parte la această pomenire duioasă.

Organizarea administrațiilor financiare.— Până la 1 Octombrie organizarea administrațiilor financiare din Basarabia va fi complet terminată.

Dela această dată in fiecare oraș capitala de județ va funcționa câte o Administrație financiară cu aceleași atribuțiuni ca și in restul țării.

Pentru monumentul eroilor basarabeni.— Festivalul basarabean care a avut loc in seara de 20 Sept. c. la Teatrul Național din Iași in memoria luptătorilor basarabeni **Matteevici, Murafa și Hodoroșca** pentru ridicarea unor monumente pe mormintele acestor martiri a dat un venit brut de lei 11.919 din care s'au scăzut cheltuielile in sumă de 2066 lei și s'a înmănat de către d-na **Ella Negruzi** Comitetului basarabean beneficiul net de 9353 lei.

Comisia Interimară din Chișinău a cerut directoratului industriei să interzică exportul de piele in Moldova; iar stocul disponibil să fie dat populației basarabene.

Pentru cultura națională— Ni se anunță din Cahul că d. D. Toni revizorul școlar al județului împreună cu inv. **N. Alexandru, St. Ionescu, Gh. Popovici, d-nele Al. Alexandroff, Eug. Alexandroff, Elena Neagu, El. Gheorghiu și M. Atanasiu** și d. I. Roșu notarul comunei Roșu, au dat o frumoasă serată teatrală, cu scopul de a se strânge banii de josp pentru înființarea unei biblioteci românești.

Trăiește în pace.— Eri a început sa circule regulat pe **Bulevardul Alexandru cel Bun**, frumosele tramvae ale societății belgiene anonime.

Pe vagoane au rămas încă tot inscripțiile rusești.

Cu toate că taxele sunt mari (1 lei cursa) toate tramvaele sunt luate de lume, ceea ce arată că de mult a fost simțită lipsa lor.

Când vor circula și pe celelalte linii?
Inspectoriul telegrafo-postal al Basarabiei a dispus deschiderea pe ziua de 3-16. Octombrie a unui oficiu postal in Bucani.

Prinderea unui spărgător.— In noaptea de 21-22 Septembrie, a fost prins in orașul Orhei, vechiul spărgător **Șmil Kruspu** in momentul când făcuse o spargere la negustorul **Vascașan** din str. Basarabia 1. Fiind cercetat la serviciul siguranței Orhei, spărgătorul a mărturisit alte 5 spargeri comise in interval de 3 zile.

Adas autorităților din Chișinău, spărgătorul a reușit să fugă din mâna unui sergent din poliția Chișinău nefiind prins nici până acum.

Fabricarea rambinului— Prin dispozițiunile luate in ultimul timp de autoritățile superioare, fabricarea rachiuului din fructe in Basarabia este liberă.

Dela comisariatul general— Se face cunoscut că Comisariatul General al Basarabiei, nu admite reducere la pedesele date pentru contravențiuni la diferitele ordonanțe, dar le transformă in închisoare pentru cei care nu pot plăti amendă.

Lipsa de sămânță.— Lipsa de grâu de sămânță este foarte simțită atât in Moldova cât și in Basarabia.

Numeroasele cereri de sămânță făcute Direcțiunii de Aprovizionare de către agricultorii basarabeni nu pot fi satisfăcute pentru că stocul de care dispune Direcțiunea nu a ajuns nici pentru trebuințele Moldovei.

Rectificare— Primim următoarele rânduri:
In No. 167, din 17 Septembrie, al ziarului D-v., sub titlul: „Știri din Cahul” se vorbește de mine, in legătură cu uprava de aprovizionare și conducătorii, acum in lividare.

Aprecierile sunt rău îndreptate. Subsemnatul nu am făcut și nu fac parte din aceasta-upravă.

Sunt numai membru in Comitetul Permanent județian, care nu are nici o legătură cu Uprava de aprovizionare.

Pentru lămurirea cititorilor și restabilirea adevărului, vă rog să publicați această scrisoare in ziarul D-v.

Muratoff

Primim la redacție broșura d-lui dr. **H. Vasiliu**, „In chestiunea combaterii morbidității copiilor”, in care cercetează mijloacele prin care s'ar putea reduce numărul înspăimântător al mortalității copiilor la țară.

Antițierea martirilor basarabeni in Moldova— In curând se va organiza in principalele orașe din Moldova câte un festival „basarabean in memoria, martirilor basarabeni **Matteevici, Murafa și Hodoroșca**, cu binevoitorul concurs al D-rei **Dicescu**, marea cântăreață basarabeană și al D-lui **Pan. Halipa**, vice-președinte al Sfatului Țării din Basarabia.

Distribuirea de postav.— Noua distribuirea de postav se va face după 15 Octombrie.

Din stocurile de postav disponibile o parte va fi distribuită populației din teritoriul ocupat și alta populației din Basarabia.

Distribuirea postavului in Basarabia se va face prin Comisariatul General al Guvernului.

Basarabia și împrumutul național— Pentru că Basarabia să poată participa într-o măsură largă măsură la efectuarea împrumutului intern, se vor primi subscrierii in ruble Romanoff pe cursul fixat de 1 leu 40 bani, iar reprezentanții Băncilor și Instituțiilor de credit din Basarabia vor fi invitați la o consfățuire la Ministerul de Finanțe, înainte de lansarea împrumuturilor.

Eliberarea prizonierilor din Bulgaria.— In urma străduințelor d-lui **C. C. Arion**, ministrul de interne și ad-interim la finanțe s'a putut plăti suma de 15.000.000 Lei, sumă preluată de Bulgaria pentru punerea in libertate a restului de prizonieri români de acolo. D-nii **Holt și Tihavovici** care au tratat această chestiune cu delegații bulgari — anunță că chiar de azi prizonierii au fost puși in libertate, in număr de vreo 3000.

TEATRU BLAGORODNOE SOBRANIE

Duminică 30 Septembrie ora 9 seara

CONCERT

— dat de Tenorul dramatic —

Nicu Corfescu

care a avut succese strălucite pe scenele din:

Paris, Viena, Berlin, Budapesta, București, Odessa etc. cu grațiosul concurs al D-nei și D-lui

MARIA-KREBS MORI
(Mezzo soprano)

BASILLE ONOPREI
(Pianist-compozitor)

Se vor cânta arii din operele **Eugen Oneghin, Pagliacci, Ibrau, Rigoletto, Trovatore etc. și Doine.**

Biletele sunt de vânzare la magazinul **Belozova**. D-nii ofiteri plătesc 50%.

TEATRU GRADINA ELDOBORADO
ZILNIC
CONCERT CABARET
cu artiști din **BUCHUREȘTI ȘI ODESA**
Orchestra MARGO
Concertul începe la ora 9. Cabaret la 11.

LICEU ROMANESC IN CHIȘINAU
Se aduce la cunoștință generală că cu începerea anului școlar 1918-19 se vor deschide pe lângă gimnaziul I de băieți din Chișinău clase paralele cu toate obiectele in limba română.
Vor fi admisi atât elevii școlilor secundare locale cât și cei al școlilor de peste Prut.
Inscrierile se primesc până la 23 Sept.
Directorul gimnaziului **D. Ghenițe**

MARELE RESTAURANT Transilvania
Chișinău, Strada Alexandru cel bun, No. 67
Avem onoare a aduce la cunoștință Onor. Public că formându-ne gospodăria proprie in țară și dispunând de alimente suficiente am redus prețurile la tot felul de mâncări cu 10% iar la tripturi cu 15%.
Bucătărie specială, românească și străină.
Bauturi: Vinuri indigene și străine, șampanie, cognac, etc., etc.
Aceleași prețuri la dejun | Serviciu prompt cât și seara | ORCHESTRA ROMANEASCA
In speranță că Onor. Public ne va da tot concursul ca și până in prezent, localul nostru servind și pe mai departe, loc de întâlnire pentru toți românii, semnăm cu toată stina
Antreprenori: **Tobăneș, Popovici și Comșa**

S'a deschis Cafe-Restaurant, rangul I „**FLORA**”
De-jun, prânz, cină și bauturi spirituoase cu prețuri ieftine.
In timpul mesei cântă orchestra româno-rusă a renumitului violonist **H. C. ONUDARESCU**. — Chambera separe
Str. Nicolaevo No 164. Kutuzov colț Nicolaeșca, casa Rotomas

Se caută **Ardeleni și Bucovineni**
pentru tăierea pădurii Cărbuna gara Zolți-Basarabia. Condiții favorabile.
Adresa: N. Grămada
Restaurantul „La Mărășești”, Chișinău, in fata școlii

Se cumpără un Autocamion solid pentru transporturi. Adresa: Restaurant „La Mărășești” Chișinău.

Fabrica de produse chimice
JEAN MAVROJANI, — Galați
a pus in vânzare: Cereculă de scris foarte bună in orice cantitate. Articole de tăbăcărie. Globulini contra pietrei la cazane cu aburi și solențe **Wieming** contra scorbii (raia) in oameni și animale.

Doctor-Dentist G. B. Gorgevski
Medaliat cu medalia de aur din Paris
Fost doctor dentist militar al garnizoanei teritoriale Chișinău
Primește consultațiuni pentru boli d-dinți. Pentru domni ofiteri și funcționari militari prețuri reduse.
Orele de consultații: 10 a. m. până la 2 p. m. și 5 d. a. până la 8. Laboratoriu special pentru puneri de denturi strada **Pușchin**, 25. Casele Episcopiei.

Doctor-Dentist V. Mandru
Șef de serviciu de boli interne
Specialist in boale interne, in special de plămâni și inimă.
Strada **Jucovschi** 17, (lângă Kievskii). — Conuș 4-6 p. m.

Ioan Munteanu
DENTIST
— Diplomat din Paris
Lucrează in model cel mai precis și constituie tot ce se ține de arta dentară.
GALAȚI
— Strada Domnească No. 92 —

Fabrica de cuie „VICTORIA”
— GALAȚI —
Cumpără orice cantități de sârmă dreaptă și ghimbată. Livreză orice cantități de cuie in orice dimensiuni, contra bani sau in schimb de sârmă. Expediții in provincie și Basarabia.
Pentru orice informațiuni și comenzi a se adresa la fabrică, Str. Traian 69, Galați, sau Str. Bucșenescu 25, Iași.

CAFFÉ TUMANOFF
Bulevardul Alexandru cel Bun CHIȘINAU
Se găseș zilnic cele mai fine prăjituri. Totul se execută in prezența și sub conducerea personală a proprietarului.

DOCTOR V. DINULESCU
Medic șef al Infirmeriei de ochi Chișinău.
Specializat in boale de Ochii, Nas, Gât și Urechi
— Consult 4-6 p. m. —
Strada **Sinadino** 59. — Telefon No: 34
Pentru sâraci grațiat **Marțea** Jia și **Sâmbăta** dela ora 11-12 dimineata la spitalul de ochii din strada **Isvoa** No. 21.

Se caută: un mecanic, un electrician, un steganograf, un transportor-titograf și un turnător de litografie.

A se adresa la Comisariatul General al Basarabiei. Secția I-a Str. Kiev, colț in str. **Pușchin**.

PRIZERIA PASAJ
A. IANOVICI
Salonul pentru bărbați și dame.
In ambele saloane lucrul se execută de cei mai buni maestri, sub direcția conducere a patronului. Modelele cele mai moderne. Peruci in toate culorile. Masaj-cosmetic de față. Articole cosme, tice cele mai bune din străinătate.